POWIATOWY URZĄD PRACY

w Oświęcimiu

RANKING
ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OŚWIĘCIMSKIM W 2006 ROKU

Oświęcim, kwiecień 2007r

SPIS TREŚCI

WSTĘP..... 3

1. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW..... 4

2. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW..... 6

3. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH..... 9

4. WYNIKI BADANIA W ZAKŁADACH PRACY..... 11

5. WYNIKI BADANIA W SZKOŁACH PONADGIMNAZJALNYCH..... 15

WNIOSKI 17

WSTĘP

Zgodnie z art. 8 ust.1 pkt.3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, opracowywanie analiz rynku pracy w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Po raz pierwszy urzędy pracy zaczęły wykonywać ten rodzaj analiz od 2005r. przy czym monitoring wykonywany jest 2 etapowo: najpierw za I półrocze a następnie za cały rok. Koordynatorem tematycznym monitoringu jest Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Monitoring zawodów mimo krótkiego okresu funkcjonowania ulega systematycznej ewaluacji. Zgodnie z wytycznymi MPiPS analizy sporządzane za I półrocze wykonywane są w formie rankingu zawodów polegającego na analizie zawodów, ofert pracy oraz analizie zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Powyższe analizy sporządza się w oparciu o następujące wskaźniki: długotrwałego bezrobocia w zawodzie, struktury ofert pracy według zawodów, według PKD, intensywności nadwyżki lub deficytu w zawodzie. Analizy sporządzane za rok kalendarzowy są obszerniejsze składają się z części diagnostycznej i prognostycznej oraz obejmują badania ankietowe w szkołach ponadgimnazjalnych i w zakładach pracy. Podstawowym źródłem informacji o poziomie i strukturze bezrobocia są sprawozdania MIPS – 01, MPIPS – 02, MPIPS – 04, MPIPS – 05, MPIPS – 06 sporządzane w oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2002r. w sprawie programu badań statystycznych, statystyki publicznej. Do sporządzania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych (rankingu) wykorzystywana jest metodologia opracowana przez Zdzisława Sadowskiego pt. „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych".

Celem prowadzonego monitoringu jest określenie natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowej i kwalifikacyjnej w Powiecie Oświęcimskim, stworzenie bazy informacyjnej , określanie efektywnych kierunków szkolenia bezrobotnych, korektę poziomu i treści kształcenia, usprawnienie poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oświęcimiu.

1. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW

Według stanu na dzień 31 grudnia 2006r. liczba bezrobotnych wynosiła 7734 i w porównaniu do 31 grudnia 2005r. (9316) zmniejszyła się o 1582 osoby (17%). Przyczyną spadku bezrobocia był:

- rozwój gospodarczy w powiecie (powstawanie nowych firm, rozwój inwestycji: drogi, ulice, chodniki, oświetlenia, budownictwo),
- duża ilość środków publicznych w tym z Europejskiego Funduszu Społecznego przeznaczona na wsparcie dla pracodawców na zatrudnienie bezrobotnych (staże, przygotowania zawodowe, prace interwencyjne, bezzwrotne środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, inne),
- wyjazdy bezrobotnych do pracy za granicą.

Tabela nr 1
Wybrane elementy struktury bezrobotnych w latach 2005 – 2006r.

Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2005r.	Stan na dzień 30.06.2006r.	Stan na dzień 31.12.2006r.
Liczba bezrobotnych	9316	8292	7734
Stopa bezrobocia %	16,9	15,2	14,1
Kobiety	5759	5386	5060
Bezrobotni długotrwale	5731	5067	5060
Bezrobotni do 25 lat	2719	2253	1961
Bezrobotni pow. 50 lat	1028	1067	1158

Jak wynika z powyższej tabeli w ciągu roku (31.12.2005r. – 31.12.2006r.) ilość bezrobotnych zmniejszyła się o 1582 osoby tj. o 17%, natomiast w stosunku do I półrocza 2006r. zauważalny jest spadek o 6,7%. Porównując stopę bezrobocia wg stanu na dzień 31.12.2005r. i 31.12.2006r. zauważamy spadek z poziomu 16,9% do 14,1%.

Udział bezrobotnych do 25 roku życia w całej populacji bezrobotnych systematycznie spada i według stanu na dzień 31.12.2006r. wynosił 25%. W tej grupie wiekowej radykalnie zmniejszyła się liczba osób zarejestrowanych w tut. Urzędzie. Natomiast stosunkowo niewielki spadek nastąpił w wśród osób długotrwale bezrobotnych (o 11,7 %). Pomimo stosowanych zachęt dla pracodawców w postaci refundowania części wynagrodzenia, kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy zwiększyła się ilość bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 130 osób).

Tabela nr 2

Bezrobotni według najliczniej reprezentowanych zawodów w Powiecie Oświęcimskim, stan na dzień 31.12.2006r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni w zawodzie wg stanu na 31.12.2006	Bezrobotni powyżej 12 m-cy	Bezrobotni w zawodzie wg stanu na 30.06.2006	Wzrost/Spadek
1	"000000"	Bez zawodu	1090	153	1256	-166
2	"522107"	Sprzedawca	705	318	740	-35
3	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	253	55	278	-25
4	"512201"	Kucharz	210	79	213	-3
5	"722204"	Ślusarz	179	62	178	+1
6	"743304"	Krawiec	169	78	192	-23
7	"311502"	Technik mechanik	116	26	119	-3
8	"712102"	Murarz	112	43	125	-13
9	"723190"	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	110	33	125	-15
10	"744304"	Obuwnik przemysłowy	106	74	115	-9
11	"913207"	Sprzątaczka	99	59	118	-19
12	"916201"	Robotnik placowy	93	45	103	-10
13	"514102"	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	91	32	112	-21
14	"413103"	Magazynier	90	39	94	-4
15	"931301"	Robotnik budowlany	90	34	95	-5

Jak wynika z powyższej tabeli najwięcej (1090) zarejestrowanych jest „bez zawodu", co stanowi 14 % ogółu bezrobotnych. Grupę tę tworzą głównie kobiety (72%) z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym. W tej grupie występuje 153 osób długotrwale bezrobotnych (15%), tj. pozostających w ewidencji powyżej 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat. W porównaniu do I półrocza 2006 roku ilość osób bez zawodu (1256) zmniejszyła się o 13%.

Inne znaczące zawody występujące w ewidencji bezrobotnych w 2006r.:

1. **705 (9,1%) sprzedawców**. Grupa ta charakteryzuje się tym, że 318 osób to długotrwale bezrobotni, zarejestrowani powyżej 12 miesięcy. Główną przyczyną tak dużego bezrobocia w tej grupie jest wiek, który w oczach większości pracodawców dyskwalifikuje sprzedawców.
2. **253 ekonomistów (3,27%).** W grupie tej występują głównie absolwenci szkół ekonomicznych. Cześć z nich studiuje, część stara się o prace w zawodach administracyjnych, pomocniczych, biurowych, handlowych.
3. **210 kucharzy (2,7%),** z tego 79 osób to długotrwale bezrobotni. Przyczyną bezrobocia wśród kucharek jest wiek oraz brak odpowiednich umiejętności.
4. **179 ślusarzy (2.3%),** w tym 62 długotrwale bezrobotnych. Przyczyną bezrobocia wśród ślusarzy jest brak wymaganych kwalifikacji, często wiek, nałogi i nawyki. Urząd pracy podejmuje systematyczne działania w celu podniesienia bądź aktualizacji

ich kwalifikacji, ale jak wynika z doświadczenia osoby te niechętnie uczęszczają na szkolenia, często je przerywają.

5. **169 krawcowe (2,2%)** z tego 78 długotrwale bezrobotnych. Przyczyną bezrobocia wśród krawcowych są bardzo niskie zarobki.
6. **112 murarzy (1.4%),** podobnie jak w przypadku ślusarzy głównymi przyczynami pozostawania bez pracy są: wiek, choroby, nałogi, nawyki, a czasami praca „na czarno".
7. **110 mechaników pojazdów samochodowych (1,4%)**. Osoby te nie mogą być zatrudniane w nowoczesnych, zmechanizowanych warsztatach samochodowych głównie z powodu braku odpowiednich umiejętności.
8. **106 obuwników (1.4%).** Osoby te zazwyczaj nie posiadają umiejętności szycia na maszynach przemysłowych. Inną przyczyną tak dużej ilości bezrobotnych w zawodzie obuwnik jest likwidacja największej firmy produkującej obuwie tj.PZPS w Chełmku, która w latach 1999 - 2003 zwolniła około 1000 obuwników. Aktualnie powstające prywatne firmy obuwnicze nie są w stanie wchłonąć tak dużej ilości pracowników, których kwalifikacje i umiejętności uległy dezaktualizacji. Dodatkową przeszkodą bywa również zaawansowany wiek potencjalnych pracowników.
9. **91 fryzjerek (1.2%),** Głównymi przyczynami pozostawania bez pracy są: posiadanie ograniczonych kwalifikacji lub ich dezaktualizacja, wychowywanie dzieci, często podeszły wiek utrudniający wykonywanie zawodu.

2. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW

Wciągu całego 2006r. Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu dysponował 2388 ofertami pracy. W porównaniu do zeszłego roku liczba ta zmniejszyła się o 114 propozycji zatrudnienia. Przy czym należy zauważyć, że nie wszystkie oferty pracy pracodawcy zgłaszali do urzędu. Świadczy o tym fakt, że aż 4860 bezrobotnych zgłosiło podjęcia pracy. Wśród przyczyn zmniejszonej częstotliwości zgłaszanych ofert przez pracodawców należy zaliczyć: stereotyp wyobrażeń o niskich kwalifikacjach zarejestrowanych bezrobotnych, konieczność wypełniania różnych formularzy (druk oferty pracy, wnioski w przypadku refundowanego zatrudnienia), zbyt uciążliwa dla pracodawców procedura związana z rekrutacją (m.in. potwierdzanie skierowań).

Tabela nr 3
Porównanie ilościowe ofert pracy

	Łączna ilość ofert pracy	Oferty subsydiowane	Oferty niesubsydiowane	Samodzielne podjęcia pracy
Oferty pracy w 2005 r.	2502	1911	591	4789
Oferty pracy w 2006 r.	2388	1827	561	4860

Jak wynika z powyższej tabeli ilość ofert pracy w roku 2006r. uległa zmniejszeniu w stosunku do roku poprzedniego. Dotyczy to zarówno ofert subsydiowanych jak i niesubsydiowanych.
Pomimo zauważalnego rozwoju gospodarczego (wzrostu lokalnych inwestycji i przedsięwzięć gospodarczych, sezonowego wzrostu zatrudnienia w budownictwie

i usługach, zwiększonej ilości środków publicznych w tym z Europejskiego Funduszu Społecznego oferowanych przez urząd pracy pracodawcom i instytucjom) nie stwierdzono wzrostu liczby ofert pracy zgłaszanych do PUP.

Szacuje się, że liczba samodzielnych podjęć pracy jest znacznie większa niż wykazują to statystyki. Osoby zainteresowane wyższymi zarobkami w tym bezrobotni często wyjeżdżają do pracy z dnia na dzień, nie informując o tym fakcie urzędu pracy. W związku, z czym skreślani są z ewidencji z powodu „niezgłoszenia się w wyznaczonym terminie".

Tabela nr 4
Najliczniejsze oferty pracy będące w dyspozycji PUP w Oświęcimiu w okresie od 01.01.2006r. do 31.12.2006r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2006r.	Oferty pracy zgłoszone w 2005r.
1	"914103"	Robotnik gospodarczy	501	425
2	"522107"	Sprzedawca	291	274
3	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	268	271
4	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	138	259
5	"235908"	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	63	41
6	"931203"	Robotnik drogowy	63	42
7	"913207"	Sprzątaczka	45	99
8	"913204"	Pomoc kuchenna	39	19
9	"743604"	Szwaczka	38	25
10	"932104"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	36	18
11	"743304"	Krawiec	34	17
12	"915206"	Woźny	32	16
13	"931301"	Robotnik budowlany	32	41
14	"413103"	Magazynier	26	24
15	"932103"	Pakowacz	23	6
16	"348202"	Bibliotekarz	22	20
17	"411101"	Sekretarka	21	65
18	"815401"	Aparatowy procesów chemicznych	20	0

Porównując dane z roku 2006r. zauważa się wzrost zapotrzebowania na pracowników w zawodach: robotnik gospodarczy, sprzedawca, wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych w stosunku do roku poprzedniego. Natomiast spadek w następujących zawodach: sprzątaczka, sekretarka, pracownika administracyjny, robotnik budowlany.

Z analizy zgłoszonych ofert pracy wynika, że w roku 2006r. najliczniejszymi ofertami były:

1. **501 ofert pracy w zawodzie robotnik gospodarczy.** Oferty te nie dotyczą nowo utworzonych miejsc pracy związanych z nowymi inwestycjami, lecz stanowią tzw. „zatrudnienie socjalne". Do 2005r. były nim objęte osoby długotrwale bezrobotne, bez kwalifikacji zatrudniane w ramach robót publicznych, których organizatorem były

samorządy i instytucje zajmujące się drogownictwem (prace na drogach, rowach, chodnikach, wałach przeciw powodziowych). Od 2006r. do grupy tej zostały także zakwalifikowane osoby korzystające z pomocy społecznej w ramach tzw. prac społecznie użytecznych. Jak wynika ze statystyk w roku 2006r. w tzw. „zatrudnieniu socjalnym" uczestniczyło ogółem 476 osób z czego 207 osób w robotach publicznych i 269 osób w pracach społecznie użytecznych. Oferty do pracy w zawodzie pracownik gospodarczy nie są reprezentatywne i nie należy ich utożsamiać z potrzebami zatrudnieniowymi rynku pracy.

2. **268 ofert w zawodzie pracownik biurowy**. Stanowiska te są tworzone głownie w ramach staży i przygotowań zawodowych przez firmy i instytucje działające na terenie powiatu oświęcimskiego. Zawód ten nie odzwierciedla faktycznych potrzeb rynku pracy. Występuje on w dużej ilości z powodu sezonowego zapotrzebowania na wykonywanie różnych pomocniczych – sezonowych czynności biurowych. Przy składaniu w/w ofert pracodawcy nie wymagają kierunkowego wykształcenia, tj „pracownik biurowy", w związku z tym nie ma potrzeby kształcenia w tym kierunku.

3. **291 ofert pracy w zawodzie sprzedawca.** Ilość ta odzwierciedla częściowe zapotrzebowanie rynku pracy. Niejednokrotnie pracodawcy nie wymagają kierunkowego wykształcenia, lecz jedynie umiejętności niezbędne na tym stanowisku pracy tj.: obsługa kasy fiskalnej, obsługa komputera, szkolenie z zakresu tzw. minimum sanitarnego.

4. **138 ofert pracy w zawodzie pracownik administracyjny.** Zawód ten systematycznie występujący w statystykach urzędu wykazuje tendencję spadkową. Pracodawcy w zgłaszanych ofertach stawiają bardzo wysokie wymagania: wykształcenie wyższe prawno - administracyjne, znajomość najnowszych programów komputerowych, znajomość języków obcych.

5. **38 ofert pracy w zawodzie szwaczka.** Na terenie lokalnego rynku pracy występuje wiele firm krawieckich i szwalniczych produkujących odzież zarówno na krajowy jak i zagraniczny rynek. W związku z tym zauważa się wzrost zapotrzebowania na w/w zawód.

6. **63 oferty w zawodzie wychowawca w placówce oświatowej**. Oferty te dotyczą odbywania stażu i przygotowania zawodowego w placówkach przedszkolnych, szkolnych. Faktycznie w oświacie występują tendencje do redukcji pracowników a nie zwiększania zatrudniania.

W oparciu o powyższą analizę trudno przedstawić ujednolicony obraz lokalnego zapotrzebowania na określone zawody. Wspomniane wcześniej subsydia w kontekście tworzonych miejsc pracy zniekształcają realne zapotrzebowanie na określone stanowiska. Osoby aktywizowane w ten sposób tylko czasowo wykonują dany zawód. Jednak doświadczenie zawodowe zdobyte nawet w krótkim czasie umożliwia trwały powrót na rynek pracy (często w innym zawodzie).

3. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Zawód deficytowy to taki, na który występuje wyższe zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie (w przeciwieństwie do zawodu nadwyżkowego).

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

WIN/D<0,9 to zawody nadwyżkowe

0,9 ≤ WIN/D ≤ 1,1 to zawody zrównoważone (wskazujące równowagę na rynku pracy),

WIN/D>1,1 to zawody deficytowe.

Tabela nr 5
Wskaźnik intensywności deficytu zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych 2006r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2006r.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1	"712405"	Dróżnik obchodowy	1,3333	0	MAX*
2	"914103"	Robotnik gospodarczy	41,75	4,1667	10,02
3	"348202"	Bibliotekarz	1,8333	0,3333	5,5
4	"915206"	Woźny	2,6667	0,5	5,3333
5	"235908"	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	5,25	1	5,25
6	"931203"	Robotnik drogowy	5,25	1,3333	3,9375
7	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	22,3333	8,25	2,7071
8	"823205"	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	1,6667	0,6667	2,5
9	"513102"	Opiekunka dziecięca	1,4167	0,5833	2,4286
10	"933104"	Robotnik magazynowy	0,5833	0,25	2,3333
11	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	11,5	5,4167	2,1231
12	"411101"	Sekretarka	1,75	1,3333	1,3125

(*Max oznacza, że pojawiły się oferty, ale nie było zarejestrowanych osób w danym zawodzie).

W grupie zawodów deficytowych, w których wartość wskaźnika intensywności deficytu wynosi więcej niż 1,1 znalazły się następujące m.in. zawody: robotnik gospodarczy, bibliotekarz, woźny, wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych, robotnik drogowy, pracownik biurowy, operator do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych, opiekunka dziecięca. Prawie wszystkie przedstawione w tabeli zawody wiążą się ze zwiększoną liczbą miejsc w ramach prac subsydiowanych (staże, przygotowanie zawodowe, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, prace interwencyjne). W przedstawionej powyżej tabeli uwzględniono także współczynnik średniomiesięcznej liczby ofert w roku 2006. Jak łatwo zauważyć w większości przestawionych zawodów pojawia się jedna oferta w ciągu miesiąca.

Tabela 6
Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy w 2006r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2006r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1	"932103"	Pakowacz	1,9167	3	0,6389
2	"913207"	Sprzątaczka	3,75	6,3333	0,5921
3	"743604"	Szwaczka	3,1667	7,3333	0,4318
4	"815401"	Aparatowy procesów chemicznych	1,6667	4,5833	0,3636
5	"413103"	Magazynier	2,1667	10	0,2167
6	"743304"	Krawiec	2,8333	13,5	0,2099
7	"931301"	Robotnik budowlany	2,6667	13,25	0,2013
8	"741203"	Piekarz	1,25	8,3333	0,15
9	"512201"	Kucharz	1,4167	19,0833	0,0742
10	"722204"	Ślusarz	1,25	20,1667	0,062

W grupie zawodów nadwyżkowych, w których wartość wskaźnika intensywności deficytu wynosi mniej niż 0,9 znalazły się m.in. następujące zawody: pakowacz, sprzątaczka, szwaczka, magazynier, krawiec, robotnik budowlany. Oznacza to, że istnieje mniejsze zapotrzebowanie na pracowników o danych kwalifikacjach, niż rzeczywista ilość osób posiadających te kwalifikacje. W związku z tym nasuwa się wniosek o przekwalifikowanie tych zawodów do innych pokrewnych, zgodnie z opinią doradcy zawodowego.

Źródłem powyższych analiz są dane statystyczne zarejestrowane wg ściśle określonych założeń przez Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu. W oparciu o ich analizy przedstawiono w/w wnioski. Jednak z obserwacji prowadzonych przez doświadczonych pośredników pracy wynika, że obraz rynku pracy przedstawia się nieco inaczej.

Do zawodów deficytowych należy uznać: cukiernika, piekarza, kucharza, rzeźnika, fryzjera, murarza, dekarza, cieślę, zbrojarza, ślusarza, górnika, spawacza, tokarza, frezera, operatora maszyn sterowanych numerycznie, mechanika samochodów, kierowcę C+E, krawcową, lekarza, pielęgniarkę, rehabilitanta, masażystę, elektryka, nauczyciela fizyki, matematyki, geografii, języków obcych, księgową, psychologa, nauczyciela wychowania przedszkolnego. Zauważalny jest również deficyt wyższej kadry technicznej.
Osoby pozostające w rejestrach PUP z wykształceniem zawodowym często nie posiadają wymaganych przez pracodawców kwalifikacji, a ich wyuczone umiejętności uległy dezaktualizacji. Przerwa w zatrudnieniu oraz zawansowany wiek jednokrotnie utrudniają podjęcie zatrudnienia. Osoby aktywne, mające adekwatne do potrzeb międzynarodowego rynku pracy kwalifikacje i umiejętności podjęły pracę poza granicami kraju.
Natomiast inne wnioski nasuwają się w przypadku stanowisk dla osób posiadających wyższe, specjalistyczne wykształcenie. Osoby te rzadko kiedy rejestrują się w Urzędzie Pracy. Przyczynę należy upatrywać w małej ilości absolwentów wyższych szkół technicznych wkraczających na rynek pracy.

Do zawodów nadwyżkowych pośrednicy pracy zaliczyli głównie - pracownika administracyjnego i biurowego. Wynika to z kilku powodów: zbyt dużej liczby osób zarejestrowanych w tym zawodzie, systematycznie zwiększającej się liczby absolwentów, jak

również zmniejszającej się liczby zgłaszanych ofert pracy. Nadwyżka w zawodach: krawiec i kucharz zdaniem pośredników, spowodowana jest kilkuletnim brakiem aktywności zawodowej, a co za tym idzie brakiem wymaganych umiejętności bądź też ich dezaktualizacją. Odrębnym problemem bywa również „zaawansowany" wiek tej grupy zawodowej bądź przeciwwskazania lekarskie lub subiektywnie „zły stan zdrowia".

Dokonując charakterystyki osób zarejestrowanych w zawodzie sprzedawca nasuwają się następujące spostrzeżenia:

- pracodawcy poszukują osób młodych, umiejących obsługiwać kasę fiskalną oraz komputer (tych osób jest za mało w stosunku do zgłaszanych ofert pracy),
- w statystykach PUP dominują osoby z wieloletnią przerwą w zatrudnieniu i brakiem wymaganych kwalifikacji, dla których brakuje ofert pracy.

4. WYNIKI BADANIA W ZAKŁADACH PRACY

W roku 2006r. po raz pierwszy objęto badaniem podmioty gospodarcze działające na terenie powiatu oświęcimskiego. Jego głównym celem jest analiza popytu pracodawców na pracę. Główny Urząd Statystyczny dokonał doboru reprezentatywnej próby zakładów pracy, która przez Departament Rynku Pracy, została przesłana do Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu. Badaniem objęto 326 zakładów pracy, do których rozesłano (drogą pocztową) kwestionariusz badania sondażowego popytu na pracę obejmujący okres od 31.10.2006r. do 31.10.2007r..

W wyniku przeprowadzonego badania uzyskano następujące dane:

- 80 firm złożyło formularz,
- 21 firm pozostaje w zawieszeniu, likwidacji bądź też upadłości,
- 51 firm nie odpowiedziało na kontakt,
- 174 firm odmówiło złożenia formularza.

Spośród 80 zdiagnozowanych zakładów 22 funkcjonują w sektorze publicznym, 58 w sektorze prywatnym. Zakłady te na dzień 31.10.2006r. zatrudniały 6160 pracowników.

Tabela nr 7
Charakterystyka zakładów pracy objętych badaniem ankietowym wg stanu na dzień 31.10.2006r.

Wyszczególnienie	Liczba zakładów pracy	Liczba zatrudnionych
ogółem	**80**	**6160**
	Według sektorów własności	
w sektorze publicznym	22	2204
w sektorze prywatnym	58	3956
	W podziale na gminy	
Oświęcim	24	3633
Brzeszcze	10	314
Chełmek	4	96
Kęty	25	1364
Osiek	2	234
Oświęcim	8	352
Polanka Wielka	1	65
Przeciszów	3	60
Zator	3	42

Tabela nr 8
Przewidywane przyjęcia i zwolnienia pracowników wg form własności oraz w podziale na poszczególne gminy w okresie od 31.10.2006r. do 31.10.2007r.

Wyszczególnienie	Przyjęcia do pracy		Zwolnienia z pracy-ogółem	Nadwyżka (deficyt) zasobów pracy	Wskaźnik płynności kadr w %
	ogółem	w tym absolwenci			
Ogółem	**3512**	**648**	**553**	**-2959**	**635,0814**
		według form własności			
W sektorze publicznym	285	56	68	-217	419,1176
W sektorze prywatnym	3227	592	485	-2742	665,3608
		w podziale na gminy			
Oświęcim	285	110	48	-237	593,7500
Brzeszcze	336	0	0	-336	MAX
Chełmek	109	28	0	-109	MAX
Kęty	1478	143	152	-1326	972,3684
Osiek	78	26	155	77	50,3226
Oświęcim	671	336	0	-671	MAX
Polanka Wielka	130	5	30	-100	433,3333
Przeciszów	168	0	168	0	100,0000
Zator	257	0	0	-257	MAX

Tabela nr 9
Przewidywane przyjęcia i zwolnienia pracowników wg zawodów w okresie od 31.10.2006r. do 31.10.2007r.

Symbol zawodu	Nazwa zawodu	Przyjęcia do pracy	Zwolnienia z pracy ogółem	Nadwyżka (deficyt) zasobów pracy	Wskaźnik płynności kadr w %

		ogółem	w tym absolwenci			
Ogółem		**3512**	**648**	**553**	**-2959**	**635,0814**
"214203"	Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	5	0	0	-5	MAX
"232105"	Nauczyciel geografii	14	14	0	-14	MAX
"232107"	Nauczyciel informatyki / technologii informacyjnej	14	14	0	-14	MAX
"232110"	Nauczyciel matematyki	14	14	0	-14	MAX
"232123"	Nauczyciel wychowania fizycznego	14	0	0	-14	MAX
"233201"	Nauczyciel przedszkola	95	0	0	-95	MAX
"235908"	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	68	14	0	-68	MAX
"311302"	Technik elektryk	84	0	0	-84	MAX
"322401"	Masażysta [zawód szkolny: Technik masażysta]	168	0	0	-168	MAX
"322490"	Pozostali fizjoterapeuci i pokrewni	168	0	0	-168	MAX
"331190"	Pozostali nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	168	0	0	-168	MAX
"341601"	Zaopatrzeniowiec	14	0	0	-14	MAX
"347503"	Instruktor odnowy biologicznej	84	0	0	-84	MAX
"413103"	Magazynier	14	14	0	-14	MAX
"512201"	Kucharz	14	0	0	-14	MAX
"514102"	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	84	0	0	-84	MAX
"721290"	Pozostali spawacze i pokrewni	94	27	0	-94	MAX
"722290"	Pozostali ślusarze i pokrewni	250	195	0	-250	MAX
"722304"	Tokarz	10	0	0	-10	MAX
"723104"	Mechanik samochodów ciężarowych	84	0	0	-84	MAX
"741201"	Cukiernik	41	14	0	-41	MAX
"741203"	Piekarz	53	14	0	-53	MAX
"743604"	Szwaczka	41	31	0	-41	MAX
"832201"	Kierowca autobusu	361	0	0	-361	MAX
"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	544	14	0	-544	MAX
"913204"	Pomoc kuchenna	5	0	0	-5	MAX
"913207"	Sprzątaczka	14	0	0	-14	MAX
"931301"	Robotnik budowlany	278	0	5	-273	5560,0000
"712102"	Murarz	26	5	5	-21	520,0000
"712301"	Cieśla	26	0	5	-21	520,0000
"714101"	Malarz budowlany	26	0	5	-21	520,0000
"522107"	Sprzedawca	377	252	84	-293	448,8095
"931290"	Pozostali robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	26	0	10	-16	260,0000
"914103"	Robotnik gospodarczy	98	0	84	-14	116,6667
"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	84	0	84	0	100,0000

"933104"	Robotnik magazynowy	52	26	155	103	33,5484
"232190"	Pozostali nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych	0	0	68	68	0,0000
"241102"	Ekonomista	0	0	5	5	0,0000
"241913"	Specjalista do spraw organizacji i rozwoju przemysłu	0	0	4	4	0,0000
"343201"	Księgowy [samodzielny]	0	0	12	12	0,0000
"411101"	Sekretarka	0	0	18	18	0,0000
"419103"	Pracownik do spraw osobowych	0	0	9	9	0,0000

Płynnością kadr – fluktuacją określa się przemieszczanie (przychodzenie, odchodzenie z pracy) pracownika w określonym czasie.
Płynność kadr w przedsiębiorstwie jest zjawiskiem nieuniknionym. Może ona wywierać zarówno korzystny jak i niekorzystny wpływ na funkcjonowanie całej firmy. Do pozytywnych cech można zliczyć: tworzenie miejsc pracy dla osób, których kwalifikacje i umiejętności najlepiej odpowiadają potrzebom przedsiębiorstwa, zwalnianie osób mających negatywny i szkodliwy wpływ na realizację zadań firmy. Jednak wysoki poziom płynności to duże koszty ponoszone przez firmy (np. koszty rekrutacji, odpraw, szkoleń), możliwość niezrealizowania danego przedsięwzięcia w określonym terminie.

Z zebranych danych wynika:

- na terenie powiatu oświęcimskiego występuje tendencja wzrostowa popytu na pracę,
- najwięcej nowych miejsc pracy przybędzie w gminie Kęty,
- głównie miejsca pracy będą tworzyły prywatne podmioty gospodarcze,
- pracodawcy najliczniej planują zatrudnić osoby w nast. zawodach: kierowca, robotnik obróbki metali i mechanik, sprzedawca, robotnik budowlany; pożądani są również pracownicy ochrony zdrowia głównie w specjalności masażysta i fizjoterapeuta,
- nieliczni pracodawcy planują zwolnienia, dotyczy to głównie zawodu magazyniera,
- w badanym okresie ankietowani pracodawcy nie przewidują znaczących przyjęć absolwentów, oferowane będą głownie stanowiska w handlu i na stanowiskach związanych z obróbką metali.

5. WYNIKI BADANIA W SZKOŁACH PONADGIMNAZJALNYCH

W roku 2006r. przeprowadzono badania sondażowe podaży absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. Celem badań jest uzyskanie informacji na temat liczby osób kończących szkoły oraz oszacowanie napływu potencjalnych absolwentów, którzy będą zainteresowani aktywizacja zawodową poprzez urząd pracy.

Badanie dotyczyło młodzieży, która uczy się w szkołach znajdujących się na terenie powiatu oświęcimskiego. Należy jednak stwierdzić, że cześć uczniów pobiera naukę poza miejscem zamieszkania, często przekraczając granice powiatu. Osoby te nie są uwzględniane w przeprowadzonych badaniach, jednak kończąc szkołę rejestrują się w tut. Urzędzie zgodnie z tzw. właściwością miejscową.

Z uzyskanych danych wynika:

- najliczniejszą grupę absolwentów szkół ponadgimnazjalnych stanowili uczniowie liceów ogólnokształcących (957 osób), z tego na dzień 31.12.2006r. zarejestrowanych było 125 osób,
- kolejne, liczne grupy zawodowe absolwentów stanowili: technicy żywienia i gospodarstwa domowego (84 osoby) z tego na dzień 31.12.2006r. zarejestrowanych było 14 osób, sprzedawcy (83 osoby) z tego dzień 31.12.2006r zarejestrowanych było 20 osób, technicy mechanicy (83 osoby)z tego dzień 31.12.2006r zarejestrowanych było 6 osób), kucharze małej gastronomii (77 osób) z tego dzień 31.12.2006r zarejestrowanych było 12 osób).

Szczegółowe dane na temat struktury absolwentów zawiera załącznik nr 1.

Prognozy dotyczące absolwentów w roku 2007 prezentują się następująco:

- najliczniejszą grupę będą stanowili absolwenci szkół ogólnokształcących, (825), jednak w stosunku do roku poprzedniego szacuję się, iż liczba ta zmniejszy się o około 100,
- kolejną znaczącą grupę absolwentów będą stanowili technicy żywienia i gospodarstwa domowego (121, wzrost w stosunku do roku ubiegłego o ok. 40 osób) oraz technicy mechanicy,
- równie wysoko uplasowana grupa zawodowa to absolwenci o specjalności technik mechanik,
- pojawią się absolwenci nowych kierunków np.: asystent usług pocztowych (około 20 osób), technik architektury krajobrazu (18 absolwentów), technik farmaceutyczny (18 osób),
- zmniejszy się liczba absolwentów w zawodach technik budownictwa i elektromechanik pojazdów samochodowych, natomiast nie przewiduje się absolwentów w zawodzie organizator usług gastronomicznych, turystycznych, kaletnik.

Lokalny rynek pracy cechuje w ostatnim okresie duża dynamika, znajduje to swoje potwierdzenie zarówno w statystykach urzędu jak również w obserwacji ryku pracy.
Z uwagi na dynamiczny, ulegający ciągłym zmianom, rozwijający się lokalny i regionalny rynek pracy szacuje się, iż wiele osób zmuszonych będzie kilkakrotnie zmienić miejsce zatrudnienia, a niejednokrotnie nawet zawód. W związku z tym zasadne jest wspieranie wszelkich inicjatyw szkoleniowych związanych ze zdobywaniem nowych, dodatkowych kwalifikacji i uprawnień. Istotną rolą jest uwzględnienie również cech psychofizycznych przy wyborze kierunku kształcenia, przekwalifikowaniu lub wyborze przyszłego zawodu – w czym może pomóc doradca zawodowy.

Proponuje się wyposażyć absolwentów w dodatkowe kwalifikacji i uprawnienia zwiększające znacznie szanse na podjęcie pracy na różnych stanowiskach (np. prawo jazdy kat. B, obsługa kasy fiskalnej, obsługa komputera w zakresie programów użytkowych, umiejętność obsługi wózków widłowych). Natomiast osoby z wykształceniem zawodowym powinny posiadać uprawnienia niezbędne do wykonywania zawodu, np. upr. SEP dla elektryków, czy zawodowe prawo jazdy dla kierowców - mechaników.

W szkołach przygotowujących do wykonywania zawodu proponuje się zwiększenie udziału zajęć z zakresu praktycznej nauki zawodu nie tylko w pracowniach szkolnych, ale również na otwartym rynku pracy.

WNIOSKI

1. W przypadku tworzenia nowych kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych funkcjonujących na terenie Powiatu Oświęcimskiego w latach 2007/2008 należy uwzględnić zawody:

- mechaniczne: operator maszyn i urządzeń zwłaszcza obrabiarek sterowanych numerycznie, mechanik samochodowy, ślusarz, tokarz, lakiernik samochodowy, blacharz samochodowy, elektromechanik samochodowy,
- budowlane: murarz, stolarz, tapicer, monter instalacji sanitarnych,
- gastronomiczne: cukiernik, piekarz,
- inne: obuwnik szwacz, kaletnik, rzeźnik.

2. Nie uważa się za konieczne kształcenie w krótkim okresie czasu w następujących zawodach: fizjoterapeuta (37 absolwentów w br.), technik farmaceutyczny (19 absolwentów w br.) oraz w niektórych zawodach gastronomicznych (214 absolwentów w br.).

Odpowiedzialni dyrektorzy powiatowych zespołów szkół.

3. W stosunku do osób bez zawodu oraz długotrwale bezrobotnych przebywających w rejestracji powyżej 24 miesięcy należy podjąć działania doradcze mające na celu zmianę zawodu lub przekwalifikowanie. Stąd też występuje konieczność organizacji szkoleń m.in. w zawodach: sprzedawca, elektryk, kierowca (kategorie powyżej C), operator sprzętu ciężkiego.

Odpowiedzialny: Powiatowy Urząd Pracy Oświęcimiu.

Z-ca Dyrektora
Powiatowego Urzędu Pracy
w Oświęcimiu

Ryszard Rogucki

Sporządził Zespół w składzie:
Zofia Bułka
Dorota Chromik
Magdalena Kopeć
Wioleta Hadło

Otrzymują:
1 x Starosta Oświęcimski
1 x Dyrektorzy Szkół Ponadgimnazjalnych
1 x WUP w Krakowie
1 x a.a

Załącznik nr 1

Struktura zawodowa absolwentów wg poziomu wykształcenia i zawodów w powiecie oświęcimskim w latach 2006 i 2007

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie powiatu w roku 2006	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku 2006	w tym Bezrobotni absolwenci ze szkół danego powiatu	Przewidywani absolwenci w roku 2007	(5):(3) w %

1	2	3	4	5	6	7
Wykształcenie wyższe						
"241102"	Ekonomista	49	0	0	46	0
"241990"	Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0	0	0	72	0
Wykształcenie policealne i średnie zawodowe						
"000000"	Bez zawodu	41	12	12	0	29,2683
"214923"	Specjalista bezpieczeństwa i higieny pracy	0	0	0	15	0
"241390"	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	10	0	0	18	0
"241912"	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	12	0	0	21	0
"244105"	Socjolog	15	1	1	0	6,6667
"311204"	Technik budownictwa	72	6	6	32	8,3333
"311302"	Technik elektryk	24	5	5	20	20,8333
"311401"	Technik elektronik	55	7	7	46	12,7273
"311502"	Technik mechanik	83	6	6	96	7,2289
"311911"	Technik technologii drewna	21	0	0	14	0
"312102"	Technik informatyk	61	3	3	71	4,918
"313104"	Fotograf	1	0	0	3	0
"321202"	Technik architektury krajobrazu	0	0	0	18	0
"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	84	14	14	121	16,6667
"322402"	Technik fizjoterapii	14	3	3	37	21,4286
"322601"	Technik farmaceutyczny	0	0	0	19	0
"341401"	Organizator obsługi turystycznej [zawód szkolny: Technik obsługi turystycznej]	11	0	0	13	0
"341403"	Organizator usług gastronomicznych [zawód szkolny: Technik organizacji usług gastronomicznych]	19	1	1	0	5,2632
"341404"	Organizator usług hotelarskich [zawód szkolny: Technik hotelarstwa]	30	3	3	46	10
"341501"	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	33	2	2	34	6,0606
"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	39	2	2	63	5,1282
"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	30	5	5	25	16,6667
"411101"	Sekretarka	24	1	1	13	4,1667
"421301"	Asystent usług pocztowych	0	0	0	20	0
"512201"	Kucharz	0	0	0	25	0
"512202"	Kucharz małej gastronomii	77	12	12	68	15,5844
"514102"	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	26	5	5	25	19,2308

"514103"	Kosmetyczka [zawód szkolny: Technik usług kosmetycznych]	33	1	1	20	3,0303
"522107"	Sprzedawca	83	20	20	69	24,0964
"712102"	Murarz	2	0	0	1	0
"713604"	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	15	0	0	16	0
"713901"	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	27	4	4	47	14,8148
"714201"	Lakiernik samochodowy	4	0	0	8	0
"721303"	Blacharz samochodowy	10	1	1	14	10
"722290"	Pozostali ślusarze i pokrewni	0	0	0	2	0
"723105"	Mechanik samochodów osobowych	66	7	7	64	10,6061
"724102"	Elektromechanik pojazdów samochodowych	21	3	3	9	14,2857
"724190"	Pozostali elektromechanicy	1	0	0	1	0
"724201"	Elektromonter [elektryk] zakładowy	4	0	0	9	0
"741104"	Rzeźnik wędliniarz	2	0	0	2	0
"741201"	Cukiernik	20	3	3	29	15
"741203"	Piekarz	47	2	2	39	4,2553
"742204"	Stolarz	21	2	2	22	9,5238
"743702"	Tapicer	0	0	0	1	0
"744304"	Obuwnik przemysłowy	0	0	0	1	0
"821102"	Operator automatycznej linii obróbki skrawaniem	0	0	0	4	0
"826101"	Operator maszyn do przygotowania włókien	3	1	1	2	33,3333
Wykształcenie średnie ogólnokształcące						
"000000"	Bez zawodu	916	113	113	825	12,3362
"311502"	Technik mechanik	25	1	1	17	4
"311907"	Technik obuwnik	9	1	1	0	11,1111
"312102"	Technik informatyk	6	0	0	0	0
"341401"	Organizator obsługi turystycznej [zawód szkolny: Technik obsługi turystycznej]	10	0	0	0	0
"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	6	1	1	12	16,6667
"513102"	Opiekunka dziecięca	0	0	0	12	0
"722290"	Pozostali ślusarze i pokrewni	21	0	0	12	0
"724201"	Elektromonter [elektryk] zakładowy	10	0	0	11	0
"744202"	Kaletnik	8	0	0	0	0

Spis tabel

Tabela nr 1
Wybrane elementy struktury bezrobotnych w latach 2005 – 2006r. 4
Tabela nr 2
Bezrobotni według najliczniej reprezentowanych zawodów w Powiecie Oświęcimskim, stan na dzień 31.12.2006r.....5
Tabela nr 3
Porównanie ilościowe ofert pracy 6
Tabela nr 4
Najliczniejsze oferty pracy będące w dyspozycji PUP w Oświęcimiu w okresie od 01.01.2006r. do 31.12.2006r.....7
Tabela nr 5
Wskaźnik intensywności deficytu zawodów..... 9
Tabela nr 6

Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów.....10
Tabela nr 7
Charakterystyka zakładów pracy objętych badaniem ankietowym wg stanu na dzień 31.10.2006r..... 12
Tabela nr 8
Przewidywane przyjęcia i zwolnienia pracowników wg form własności oraz w podziale na poszczególne gminy w okresie od 31.10.2006r. do 31.10.2007r.....12
Tabela nr 9
Przewidywane przyjęcia i zwolnienia pracowników wg zawodów w okresie od 31.10.2006r. do 31.10.2007r.....13